

debelo volneno nitko, kakoršne predejo doma iz volčje volne (glej podobo 46). Rana se ne sme zamazati. Čez kakih 14 dni pogledaj okulovano rožo. Očesa, katerim so peclji odpadli ali katerim odskočijo precej, če se nekoliko pomajejo, tista so se prijela; očesa pa, katerih se peclji trdo drže, niso se prijela. Divjake s takim očesom okuluj še enkrat, ako je še čas, nekoliko više, drugače pa počakaj, da jih okuluješ meseca septembra na speče oko. Ako se ti je okulovanje sponeslo, odreži en prst nad vdejanim očesom vso podlogo. Če okuluješ na speče oko jeseni, odreži divjak (podlogo) nad vdejanim očesom šele prihodnjo spomlad

Pouk, kako ravnati s trtami, da se obvarujejo strupene rose (peronospora viticola).

(Konec.)

O p o m b e :

Bakreni vitrijol mora biti kolikor mogoče čist. Znamenja, da je zadosti čist, so: živa modra barva, če so posamezni kristali enake barve, in slednjič, če se taka vodna vitrijolova raztopnina ne skali in če ne naredi vidne usedline, tudi ako je nekoliko dni razstavljena zraku.

Prvič je škropiti, kakor hitro grozdje ocvete. Če se pa peronospora prikaže pred cvetjem ali ob cvetju, treba nemudoma škropiti; popisana zmes ne poškoduje prav nič cvetja. Drugič je škropiti 4 do 6 tednov potem; posebno moramo gledati, da poškopimo vse nove liste, ki so se v tem času razvili. Novo perje opazujoč, bomo izpoznali, ali se imamo zato, ker se je bolezen povrnila, morda požuriti z drugim škropljenjem, — škropiti pa moramo v tem slučaju vsekakor z bakreno-apneno zmesjo.

Tu moramo posebno poudarjati, da je najbolje škropiti, predno se prikaže bolezen.

Za škropljenje je rabiti dobro škropilnico, katera mora zadostovati vsem pogojem in škropiti tekočino, prašič jo v mnogo enakoličnih kapljic na daljavo 1 do 2 metrov.

Delavec treba da stopa enakomerno naprej in da drži škropilnico tako, da prši tekočina zviškoma na trtno perje.

Zadosti je, če se listje poškopri le po vrhu, ali predno se poveže omlaje na kolce, ali pa nekoliko dni potem, da se perje zravna, in da pride površna stran listov v naravno lego.

Škropi naj se raje obilo in sicer tako, da se porabi okoli 100 litrov zmesi za 1000 dobro obraščenih trt.

Škropiti je treba ob suhem vremenu in ko ni prevetrno, tudi ne ob takem času, ko solnce prehudo pripeka (od 11. ure dopoldne do 3. popoldne); priporočamo pa, naj se ne opušča navadno žvepljanje proti trtni bolezni (*oidium*).

S čisto vodeno raztopnino in z amonijaško z bakrenim vitrijolom, kakoršno smo v lanskem pouku priporočali proti peronospori, naj se nikar ne škropi prvič, ker se je v nekaterih slučajih dognalo, da razjedata zelene dele poganjkov, ko so trte še v prvi rašči. Takih razstopnin torej ni rabiti pred julijem mesecem, ampak potem ko je trtna rašča uže nekoliko napredovala. Če hočemo to bakreno raztopnino uporabljati uže julija meseca, napravimo jo tako, da ne bo imela nad 3 od tisoč bakrenega vitrijola; v naslednjih mesecih v avgustu in septembru, in če se peronospora hudo razširja, rabimo pa lahko tudi tekočine zopet od tisoč bakrenega vitrijola. Višnjavi liker, bakreno-amonijaški žveplik, mora imeti prav mnogo kavstičnega amonijaka, to je, na vsakih 300 gramov, oziroma 500 gramov v enem hektolitru vode raztopljenega vitrijola treba je dodati $\frac{1}{2}$ litra, oziroma $\frac{3}{4}$ litra kavstičnega amonijaka pri 22 stopinjah Reaume (koncentrovan kupčijski amonijakov špirit).

Ker so se prašne zmesi z bakreno podlogo pokazale manj izdatne od bakreno-apnene zmesi, ne moremo priporočati, da bi se splošno rabile za obširno škropljenje, ampak največ za poskušnje.

Med zadnjimi pripomočki naj bi mnogi trtogojci poskusili posebno bakreno žveplo (zmleto žveplo, imajoče v sebi 1% do 2% bakrenega vitrijola); kajti uspešno utegne rabiti ne samo zoper oidium, ampak tudi zoper peronosporo.

Opazujemo pa, da utegnejo nekakove vrste „bakrenega žvepla“, v katerih je preveč bakrenega vitrijola, poškodovati zelene trtne dele; zato je treba, da se s kemično anilizo prepričamo o njihovi sestavi, predno jih rabimo, in da se ne zanašamo vselej na zagotovila fabrikantov, katera so včasih nezanesljiva.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 51. Imam prav lepe, krepko rastoče cepiče, katere mi pa sedaj kvari neka majhna živalca. Živalca je prav majhna in zelena, leta na poganjke ter jih odščipava kakor s škarjami. Je katera pomoč proti temu ptičku? (J. J. v Gorenjah pri Postojini).

Odgovor: Ako bi vam hoteli dati prav svet, vedeti bi morali poprej, katera žival vam dela toliko škode. Vi imenujete to žival zdaj živalco, zdaj pa ptička. Je torej v resnici ptič ali hrostek ali kaj drugega? Skoraj gotovo je hrostek (keber iz vrste rilčkarjev. Je li potem kak škodljiv hrostek, odkrižali se ga bodete, ako spomladi pridno otresate drevje: pod večje drevje razprostrite kakov prt ali rjuho, pod manjše pa držite kakov star dežnik. Drevju pa ne smete odtepati cvetja in mladik, ampak otresajte mu veje ali pa trkajte s kako palico ob nje. Tako natresete časi silo vsakovrstnih, največ prav drobnih mrčesov, katerih tudi najboljše oko ne more opaziti na drevju. A ves ta drobiž je škodljiv bolj ali manj, zato ga brez prebiranja pomečite v ogenj ali ga kako drugače pomorite.

Vprašanje 52. Imam dve kobili, kateri vodim k cesarskemu žrebcu v Kranjsko goro. Ob tej priliki pa moram vselej iti skozi mitnico in tudi vselej 20 kr. mitnine plačati. Z eno kobilo sem bil pri žrebcu šestkrat, z drugo pa štirikrat ter sem vsega skupaj plačal mitnine uže 2 gld. Slišal sem, da so kobile, ki gredo k cesarskemu žrebcu, proste mitnine. Ali je to res? (J. J. na D.).

Odgovor: Kolikor je nam znano, ni res.

Vprašanje 53. Kako pregnati molja iz suho spravljene pšenice? (T. K. v Dolnicah nad Ljubljano).

Odgovor: Žitnega molja odganja čėja po žitnici, mazanje lesovine s katranom ali karbolinejem, zračenje in pregrebauje žita; vse to pa pomaga, ako še nimate molja in se ga hočete obvarovati. Kadar se je pa uže zaredil, tedaj ga je sitno odpraviti. Priporočajo pa to le sredstvo: Položi na kup mokrih plaht, okoli pa nspi malo žita. Goseničice, kar jih je v žitu, pojdejo na mokro plahto in potem jih lahko obereš ali pa drugače pomoriš. Metulji pa, kar jih še ni odložilo jajec, ne morejo na kup, a so prisiljeni iznesti jih na žitu, potresenem v ta namen. Razumeva se, da treba žito potem tudi odstraniti: takisto mi tudi ni opominati, da treba zmečkati vsakega metulja, ki ga je videti v žitnici ali pa zunaj kje. Svetovali bi vam tudi, da postavite okoli kupa nekoliko posod z vodo. Leteči molji se zbirajo radi pri vodi in mnogo se jih potopi. Moljavo žito spravite hitro s pota, drugače si zaredite po shrambah toliko tega mrčesa, da ga z nobeno rečjo ne odpravite.

Vprašanje 54. Kako se morejo pregnati ali uničiti bramorji? Pokvari nam skoraj dva dela salate, kakor hitro jo vsadimo. (T. K. v D.)

Odgovor: Bramor nima mnogo preganjalcev, ker živi in ruje skrit pod zemljo. Največa preglavica je tudi njemu krt, zato varujte to prekoristno žival. Ako nimate krta na vrtu, glejte, da ga doboste od kod. Tudi vrane, kavke, škorci in drugi taki po zemlji brbajoči ptiči ga radi pohrustajo, ako jim pride pod kljun. Najbolj ga odpravite in najbolj v živo ga primete, ako mu poiščete gnezdo in zatarete takoj vso zalego. Gnezda ni težko najti, ovajajo ga usihajoče rastline. Kjer na zelenih tleh opazite orumenelo liso, ondi je gotovo bramorjeva zalega. Ako si ogledate tako mesto bliže, zapazite tudi rove, ki vodijo v gnezdo; posebno očitni so po kakem dežji ali pa o jutranji rosi. Tudi morete bramorjem nastaviti lonec, da se bodo vanj lovili. Lonec, bodisi kak počen kuhinjski ali rastlinski, kateremu ste pa prej luknjo v dnu dobro zateknili, lonec torej zakopljite v zemljo tako globoko, da bode njegov gornji rob nekoliko niže od bramnorjevega rova. Bramor priteče po svoji navadni cesti, pade v nastavo, a ne more iz nje. Več takih loncev, na prikladnih mestih zakopanih, da vam mnogo tega mrčesa v pest. Časi pogledjte v lonec in izpraznite ulovek. Bramor je mrzla žival in išče toplote. Imate li v vrtu mnogo te golazni, izkopljite jeseni tu in tam jame in napolnite jih s konjskim

gnojem. Mrčes, gredoč za toploto, zbira se pod gnojem, in vzpomladi ga brez velikega truda lahko pomorite. Nekateri jih tudi po rovih zalivajo z vrelo vodo.

Vprašanje 55. Mlada krava, ki se je šele enkrat otelila, začela je brž potem, ko smo ji vzeli tele, sama sebe cizati. Kaj pomaga zoper to razvado? (J. M. v Logatci.)

Odgovor: Dajte kravi okoli trebuha pas ter ji privežite med pas in med glavo primerno dolgo palico, katera gotovo brani, da ne prihaja krava z gobcem do vimena. Sami lahko veste, kako je to najbolje narediti, da ni krava s tako napravo ob enem mučena.

Vprašanje 56. Imam njivo, katera ni vpisana v zemljiško knjigo, o čemur pa jaz nisem nič vedel, a tudi sodišče je šele sedaj to zasledilo. Sodišče me sedaj sili njivo vpisati v zemljiško knjigo, kar bode naredilo mnogo stroškov. Ali moram res to storiti in kako naj naredim, da bodem imel manj stroškov? (J. P. v S.)

Odgovor: Ne morete se ubraniti, da ne bi njive vpisali v zemljiško knjigo, in tudi stroške bode imeli z vknjižbo. Kako pa delati, da bodo stroški manjši, to pa morate vprašati notarja. Sicer pa bode gotovo sodišče prav pogodilo, zato mu pa mirno vse prepustite, kajti bolj če mu bode nasprotovali in še not rja na pomoč klicali, tem več stroške bode imeli.

Podučne stvari.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

80.

Vestfalski kmet.

(Dalje.)

Hlapci so veliki in mali, prav tako tudi deklet. Kedar ni gospodarja in gospodinje doma, imata veliki hlapec in velika dekla prvo besedo, pa se tudi postavljata in potezata za hišo, da je kaj. Ako hlapec ne zna izmikati, to se pravi ovsa za konje, da so lepši in se more pohvaliti z njimi, tak hlapec nič ne velja, težko dobiva službe. Družina služi za novce in obleko. Včasih dobiva mesto obleke kos njive, ki jej jo gospodar obseje z lanenim semenom, in lan ki izraste, ima družina. Predivo popredejo v dolgih zimskih večerih. Ako bi dekla svoje preje ne popredla, to bi jej za zelo vzeli, taka dekla se ne more omožiti.

Gospodar je pri družini, po letu v veži, po zimi v hiši. Ako bi gospodar posebej jedel, hudo bi mu zamerila družina, pikala bi ga z raznimi priimki. Kedar sta si hlapec in dekla toliko prislužila in prištedila, da moreta kupiti kravo in drugih reči, tedaj ni nobene ovire več, da bi se ne mogla vzeti; sam gospodar jima na roko gré. Navadno ostaneta pri njem za kočarja